

## **На замітку особам, що належать до ромської національної меншини**

До національних меншин належать групи громадян України, які не є українцями за національністю, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою.

В ст. 24 Конституції України передбачено, що «... не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками...», а Закон України «Про національні меншини» (далі – Закон) визначає, що наша держава «гарантує громадянам республіки незалежно від їх національного походження рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості й самовиявлення».

З метою збереження національної самобутності національних меншин, в тому числі й ромської, національні меншини Законом наділені спеціальними правами, зокрема:

- правом на національно-культурну автономію: користування і навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних навчальних закладах або через національні культурні товариства, розвиток національних культурних традицій, використання національної символіки, відзначення національних свят, сповідування своєї релігії, задоволення потреб у літературі, мистецтві, засобах масової інформації, створення національних культурних і навчальних закладів та будь-яку іншу діяльність, що не суперечить чинному законодавству;
- правом обиратися або призначатися на рівних засадах на будь-які посади до органів законодавчої, виконавчої, судової влади, місцевого самоврядування, в армії, на підприємствах, в установах і організаціях;
- правом на національне прізвище, ім'я, по батькові;
- правом вільно встановлювати і підтримувати зв'язки з особами своєї національності та їх громадськими об'єднаннями за межами України, одержувати від них допомогу для задоволення мовних, культурних, духовних потреб, брати участь у діяльності міжнародних неурядових організацій.

Забезпечення прав національних меншин на свободу світогляду і віросповідання, розроблення та здійснення заходів щодо забезпечення умов для відродження і розвитку, культурної самобутності національних меншин, які проживають в Івано-Франківській області, збереженню і розвитку етнічної самобутності національних меншин здійснює управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

Тому, особи, котрі належать до національних меншин, в тому числі й до ромської, можуть звертатись до даного управління у випадках виникнення скарг з приводу порушення їхніх прав, внаслідок виявів ксенофобії та расової дискримінації за національною ознакою тощо.

Для отримання документів, що посвідчують особу і підтверджують громадянство, свідоцтв про народження та про державну реєстрацію актів

цивільного стану особам, які належать до ромської національної меншини і на законних підставах перебувають на території України, потрібно звернутись до територіальних органів державної міграційної служби України в Івано-Франківській області та до відділів реєстрації актів цивільного стану реєстраційних служб в Івано-Франківській області.

Також, для отримання інформації щодо здобуття актуальних на ринку праці професій та спеціальностей роми мають право письмово звертатись до обласного центру зайнятості в Івано-Франківській області.

В свою чергу, обласний центр зайнятості зобов'язаний проводити у місцях компактного проживання таких осіб профорієнтаційну роботу, спрямовану на мотивацію до праці, а також заходи з інформування щодо започаткування власної підприємницької діяльності; сприяти працевлаштуванню випускників, які належать до ромської національної меншини і завершили навчання у вищих навчальних закладах, у місцях компактного проживання ромів; випускникам загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, які належать до ромської національної меншини, у працевлаштуванні, в тому числі на громадські та інші роботи тимчасового характеру.

Слід зазначити, що 8 квітня 2013 року, у Міжнародний день ромів, видано указ Президента України № 201/2013, яким схвалено Стратегію захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року.

Метою Стратегії є «визначення засад захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини шляхом забезпечення рівних прав і можливостей для її участі в соціально-економічному та культурному житті держави, а також активізації співпраці з громадськими об'єднаннями ромів».

Стратегія передбачає створення умов для покращення становища ромів України в таких сферах, як правовий захист, соціальний захист і зайнятість, освіта, охорона здоров'я, житлово-побутові умови, а також у сфері культури й інформації.

Також, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 вересня 2013 р. № 701-р затверджено План заходів щодо реалізації Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року.

**Головний спеціаліст відділу правової роботи, правової освіти,  
реєстрації нормативно-правових актів та систематизації  
Головного управління юстиції в Івано-Франківській області**

**Шумська Катерина Іванівна**